

A POSTAPALOTA THE POST PALACE

(112.) A Postapalota egy 1915 körül kiadott képeslapon.
The Post Palace on a picture postcard issued around 1915.

 (000) Az első modern kori „postaszolgálati hivatalt” a Piac tér és a Vám utca találkozásánál 1879-ben építette fel a helyi Ring cég. Itt kapott helyet a hatvani 26. számú Kincstári Postahivatal, és ide költözött a Távirdaigazgatóság 8. sz. hatvani Tiszti Állomása is, amely már 1874-től üzemelt. A városképi jelentőségű épületet tervező személy nevét nem ismerjük. 1889-ben a két hivatal egyesült, és új neve 34. sz. Kincstári Posta és Távirдахivatal lett. Az épületben 1890-től a postahivatal takarékpénztári funkciókat is ellátott.

1900. június 14-én a Hatvani Közlöny már arról tudósít, hogy „helyben működésbe lépett a telefonközpont”. 1916–1920 között tovább bővítették az épületet, hozzáépítve a Thurzó utcai szárnyhoz. Az 1920-as évek végétől az épület földszintjén két helyiségben működött a Magyar–Olasz Bank, amely a régi Takarékpénztárt is magába olvasztotta. 1941-ben a bank elköltözött az épületből, és megkezdődött az átalakítás.

1944. november 14-én a front közeledtével a posta beszüntette tevékenységét. November 19-én egy német alakulat aláaknáztatta a posta műszaki berendezéseit, majd november 24-én fel is robbantották a táviró- és telefonközpontot. Mindezeket csak 1945 márciusára sikerült újra üzemképessé tenni. 1945. január 4-én részlegesen megindult a közönséges levélforgalom Gyöngyös irányába. Március utolsó hetében már lehetett telefonálni Hatvanba, május elején pedig már Budapesttel is lehetett beszélni telefonon. 1952-ben egy 400 vonalas telefonközpontot telepítettek ide. Tanulva a II. világháború borzalmaiból, 1956. október 28-án Matúz József gombosi híradós főhadnagy elfoglalta katonáival az 1. számú postahivatalt, és november 4-ig kézben tartotta azt. 1973. június 3-án bevezetik a postai irányítószámok rendszerét, és kialakítják a hatvani székhelyű 3. sz. irányítási gócpontot. 1983. december 16-án crossbar rendszerű központot létesítettek, majd 1984. október 26-án Hatvant is bekapcsolták a nemzetközi távhívóhálózatba, akkor még 38-as körzetszámmal. Az épületet 1964-ben, 1989-ben és 2007-ben a kor követelményeinek megfelelően átalakították és felújították.

 The first modern times post office was erected in 1879 by the local firm Ring at the corner of Market place and Vám Street. The Government Post Office Nr. 26 got room in it, and the Station Nr. 8 of the Telegraph Office Management also moved into the building; the latter operated as early as 1874. However, the name of the designer of this important building is unknown. In 1889, the two offices merged under the name of Government Post Office and Telegraph Office Nr. 34. From 1890 the Post Office also operated as a saving bank.

On 14 July 1900 the Bulletin of Hatvan reported that „the local telephone exchange was put into operation”. The building was enlarged between 1916 and 1920, a new part was added to the wing of Thurzó Street. The Hungarian–Italian Bank worked from the end of the 1920s in two premises on the ground floor which incorporated the Saving Bank. The bank left the building in 1941, and the reconstruction began.

The post office stopped its activity on 14 November 1944 as the front was approaching. On 19 November a German unit undermined the technical equipments of the post office and on 24 November exploded the telegraph station and the telephone exchange. These could be repaired only by March 1945. The forward of first class mail started partially on 4 January 1945. People could call Hatvan on the phone in the last week of March and the connection between Hatvan and Budapest was re-established by the beginning of May. In 1952 a 400 line telephone exchange was put into operation. To save technical equipments, first lieutenant József Matúz occupied the Post Office Nr. 1 with his soldiers on 28 October 1956, and they controlled it until 4 November. The postal code system was introduced on 3 June 1973, and the direction centre Nr. 3 was established in Hatvan. On 16 December 1986 a cross-bar system telephone exchange was installed and on 26 October 1984 Hatvan was connected to the international subscriber dialling network, with area code 38 at that time. The building was reconstructed and renovated in 1964, 1989 and 2007.

A Postapalota

Egy 1899-es képeslap hátoldala

 (113.) Az első képeslap 1899-ben készült az épületről, amikor a posta vezetője Réh József főfelügyelő volt. Mint látható, az épület jobb oldalában működött a posta és a távírda, középső frontjában a Hatvanvidéki Takarékpénztár, míg a bal oldalában Gaál Ignác vegyeskereskedése üzemelt. Ekkor kezdték el kiépíteni a városban a villanyhálózatot, az oszlopok már állnak, de a vezeték még hiányzik. Megfigyelhető, hogy az épület előtt az árkon fából készült gyaloghidak voltak.

 The first picture postcard was taken of the building in 1899 when the Post Office was directed by József Réh. The Post and the Telegraph Office worked in the right part while the Saving Bank of Hatvan District was in the middle part, and Ignác Gaál ran his general store in the left part of the building. The electric power supply was being built up and the poles had already been placed but the wires were missing. The foot-bridges were made of wood over the ditch in front of the building.

Ring József

 (114.) Az 1900-as évek elején készült lapon jól látható a Ring József irányításával készült eklektikus épület kvádermintás vakolata, és a sarokrizalitos rész feletti manzárd tető alatt a felirat: Hatvanvidéki Takarékpénztár, mely 1890-ben került fel az attikafalra. Az épület előtt az árkon már kőből készült gyaloghidak álltak, 1900-ban állították fel az első levelezőszekrényeket, amelyekből egy a bejárat jobb oldalán már látható.

 Taken at the beginning of the 1900s., this picture postcard clearly shows the broad-stone covering of the eclectic style building erected under the direction of József Ring, and the inscription Hatvanvidéki Takarékpénztár (Saving Bank of Hatvan District) which was placed in 1890 on the attic wall. The foot-bridges over the ditch in front of the building were already made of stone. The first mailboxes were placed in 1900 of which one appears on the right side of the gate.

A Postapalota

Postabélyegzés

 (115.) Az 1907-ben készült lapon megfigyelhető, hogy fém redőnyök borítják az ablakokat, és az épület előtti közvilágítás is korszerűsödött. Az emeleti 3-3 ablakos sarokszobában volt a távírda. Ez az egyetlen olyan korabeli felvétel, amely a Bazar sor jobb oldalát is mutatja, a második házban pl. Schönfeld Béla cipőüzlete működött. A postai üzleteliséget már Jatzkó Lajos papírkereskedő bérlé, aki később könyvüzletét üzemeltet ugyanott.

 The postcard of 1907–1908 shows that the windows were covered by metal shutters and public lighting was modernized in front of the building. The Telegraph Office was in the corner room with 3 windows on both sides. This is the only picture of that period featuring the right side of Bazaar-row, with the shoe shop of Béla Schönfeld in the second house to the left of the Post Office. At that time the shop of the Post Office was rented by stationer Lajos Jatzkó who later ran a book shop there.

A Hatvan és Vidéke című lap

 (116.) Az 1911–1913 között készült felvételen jól látható a Thurzó utcai ötablakos épületszárny. „1913 szeptemberében Új-hatvanban postaügynökséget állítottak fel.” – erről tudósított a Hatvan és Vidéke. 1914-től Schmitz Károly postafelügyelő irányította a hivatalban dolgozó 11 munkatársat, és neki kellett alkalmaznia azokat a női kézbesítőket is, akik a fronton lévő férfi postások helyett kihordták a leveleket.

 The frontispiece of the building of Thurzó Street with five windows is distinctly visible on this photograph taken between 1911 and 1913. „In September 1913 a Post Agency was established in Újhatvan” – was reported by the bulletin Hatvan and District. From 1914 the 11 employees of the post office were directed by superintendent Károly Schmitz who also had to employ female workers to deliver letters instead of the postmen who went on the front.

A Postapalota

Az emelet tervrajza

 (117.) Az előző felvételhez képest már fejlődött az épület környezetének parkosítása, amit jól mutat ez a 1913–1914-ben készített képeslap. Ekkoriban Baráth István bérkocsi tulajdonos belépésével már 68 telefonelőfizetőt tartottak nyilván Hatvanban. Az egyre bővülő lakossági igények miatt később az épület átalakítását fontolgatták, amit a mellékelt I. emeleti tervrajz is mutat. Látható, hogy a távírda mellé került a távbeszélő központ.

 As compared to the previous picture, this one made in 1913–1914 proves that the landscaping in the surroundings of the building advanced rapidly. By that time there were 68 registered telephone subscribers in Hatvan together with cabman István Baráth being the recent one to join. Due to the growing demand of the inhabitants, the town was considering to reconstruct the building, as demonstrated by the above draft of the upstairs.

A távírda személyzete

 (118.) Az 1920-as évek végén készült képeslap már a kibővített Thurzó utcai oldalszárnyat mutatja, amit ekkoriban építettek fel. Az utcafronton jól látható, hogy a bank portálját is átépítették, ekkor tűnt el a kvádermintás vakolat is. A bal oldali üzlethelyiséget már Berger Lajos bérelte ekkoriban. A külső homlokzat mellett kisebb átalakításokat hajtottak végre a belső terekben is.

 This picture postcard dates back to the end of the 1920s and features the enlarged side-wing of Thurzó Street that was finished at that time. The doors and the windows were reconstructed at the part of the building where the bank worked, and it was also the time when the broad-stone covering was removed. The store on the left side was rented by Lajos Berger at that time. In addition to the outer façade, smaller modifications were made in the inner rooms.

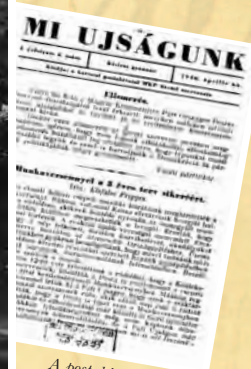
A Postapalota

Blumenthal Béla

 (119.) Az 1920-as évek végétől az épület földszintjén két helyiségben már a Magyar–Olasz Bank működött, amely a régi takarékpénztárt is magába olvasztotta. A pénzügyintézet vezérigazgatói székében továbbra is a köztisztviselteknek örvendő Blumenthal Béla ült, aki 1905-től töltötte be ezt a tiszteket. A postahivatalban dolgozó 14 fős személyzetet 1935-től Apagyi József főfelügyelő vezette. Az 1920-as évektől Bleier Lajos rőfösüzlete, majd 1926-tól Heller Izsó gyógyszerüzlete működött az épület bal szárnyában.

 The Hungarian–Italian Bank operated from the end of the 1920s in two premises on the ground floor which incorporated the former Saving Bank. Appointed in 1905, the highly respected Béla Blumenthal continued to be the general director of the financial institution. Senior inspector József Apagyi became the chief of the 14 employees of the post office in 1935. There were two shops in the left wing: the haberdashery of Lajos Bleier from the 1920s and the pharmacy of Izsó Heller opened in 1926.

A postahivatal újságja

 (120.) 1941-ben a bank elköltözött az épületből, de az itt maradó posta komoly károkat szenvedett el a II. világháborúban. A felrobbantott hivatalt 1945–46-ban helyreállították. A koalíciós időkben, 1946-tól 1949-ig a posta vezetője sűrűn cserélődött, ekkor Geiger István, Hajdú Antal, majd Kisfalvi Frigyes postafőtiszt irányította a hivatal munkáját. 1948 áprilisában a posta MKP üzemi szervezete még újságot is kiadott.

 The bank left the building in 1941, and the post office that remained in the building suffered serious damages during World War II. The exploded office was restored in 1945–1946. During the period of coalition, between 1946 and 1949, the directors of the post office were often changed. István Geiger, Antal Hajdú and then Frigyes Kisfalvi directed the office in this period. In April 1948, even a newspaper was issued by the party organization of the post.

A Postapalota

Postások egyenruhában

 (121.) 1964-ben átépítették a hivatal belső tereit, és ekkor létesült egy udvari oldalszárny is. Így 1855 négyzetméternyire bővült a posta alapterülete. Ezen az 1969-ben készült képeslapon megfigyelhető, hogy a földszint egykori üzleteinek helyén ablaksort alakítottak ki, míg a tetőzet sarki díszcsúcsának helyére egy jellegtelen bádognúp került. A hivatal munkáját 1967-től Takács Tibor postafelügyelő irányította.

 The inner rooms of the Post Office were reconstructed in 1964 and a side-wing was erected in the court at the same time what increased the surface of the institution to 1855 m². This picture postcard of 1969 shows that not only the façade was made simpler, but even the former ornamental pinnacle was replaced with an ordinary tin cone. The Post Office was directed by senior inspector Tibor Takács from 1967.

Boríték bérmentesítése napjainkban

 (122.) Három évtized után tűnt fel újra a Postapalota ezen a mozaiklapon. Legutóbb 2006 szeptemberétől egy éven át nagyfokú átépítést hajtottak végre az épületen. A 312 millió forintos beruházás nyomán a szűkössé vált felvételi- és közönségteret kibővítették, a kiszolgáló munkahelyek számát megnövelték. A városképi jelentőségű homlokzat architektúráját pedig az eredeti állapotoknak megfelelően állították helyre, amely ezen a lapon még nem látható.

 Three decades passed until the Post Palace appeared again on this mosaic card. The latest reconstruction started in September 2006 and lasted a year. As a result of the investment of 312 million forints, the work area and the space for the clients were enlarged, and the number of counters was also increased. The façade was restored according to the original state, what is of great importance to the appearance of the town. This is however not visible on the picture.